

รูปแบบการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา*

The Model to Apply the Principles of Virtues Conducive to Growth in Promoting of Learning of the Secondary Level Students for the Intellectual Property Development

ไพรัช พันชมภู, จิรากรรณ์ พันสว่าง และนาอวรัตน์ ผดุงกิจ

Phairat Phuenchomphoo, Jiraporn Phansawang and Naowarat Phadungkit

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา

Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: phairat_mcu101@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา 2) ศึกษาปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา 3) สร้างรูปแบบการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา และ 4) พัฒนารูปแบบการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 397 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และมัธยฐาน (Median)

*ได้รับบทความ: 3 พฤษภาคม 2561; ตอรับตีพิมพ์: 2 สิงหาคม 2561

Received: May 3, 2018; Accepted: August 2, 2018

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักกุตติธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านขณะการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านหลังการเรียนรู้ และด้านก่อนการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ปัญหา สาเหตุของการนำหลักกุตติธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ นักเรียนจำนวนมากไม่ได้เตรียมการก่อนการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ในขณะการเรียนรู้บางคนไม่ให้ความเคารพเชื่อฟัง และแสดงกริยาก้าวร้าวต่อครูและหลังการเรียนรู้ไม่เข้าพบครูเพื่อที่จะได้ความรู้เพิ่มเติม ส่วนแนวทางแก้ไข คือ นักเรียนควรเตรียมการก่อนการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาแหล่งความรู้ ในขณะการเรียนรู้ควรเคารพเชื่อฟังด้วยกริยาอ่อนน้อมและหลังการเรียนรู้ควรเข้าพบครูเพื่อที่จะได้ความรู้เพิ่มเติมและแสวงหาแหล่งความรู้อื่นๆ ต่อไป

3. รูปแบบการนำหลักกุตติธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ก่อนการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ขอความเมตตาท่านได้ถ่ายทอดความรู้ให้พร้อม น้อมรับด้วยจิตหาเหตุผลกฎวิธีปฏิบัติตามคำสอนของท่าน ในขณะเรียนรู้ควรตั้งใจเคารพเชื่อฟังและสอบถามท่านเมื่อไม่เข้าใจ และหลังการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ต่อไป

4. การพัฒนารูปแบบการนำหลักกุตติธรรม 4 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการนำหลักกุตติธรรม 4 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญาทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

คำสำคัญ: หลักกุตติธรรม 4; การส่งเสริมการเรียนรู้; นักเรียนระดับมัธยมศึกษา; ความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the principles of virtues conducive to growth in promoting of secondary level students' learning for the intellectual property development, 2) to analyze problems, causes and solutions to apply the principles as such, 3) to create a model of applying them to promote their learning for the intellectual property development, 4) to develop the model of applying them to

promote their learning for the intellectual property development. The sampling group employed for conducting the research were 397 secondary level students at schools under office of secondary service, Roi Et area 27, setting the sampling group by means of Taro Yamane's table. The research instrument was the five-rating scale questionnaires, with IOC between 0.60 and 1.00, and validity at 0.96. Data were processed with percentage, arithmetic mean, standard deviation and median.

Results were summed up as follows:

1. The application of principles of virtues conducive to growth in promoting of learning of the secondary level students for the intellectual property development has been rated at the high scale in the overall aspect. The one with the highest mean was the aspect of current learning. Other aspects with the lower means contained post-learning and pre-learning respectively.

2. Problems, causes and solutions to applying the principles as such to promote secondary level students' learning are that most of students do not prepare themselves by seeking for the learned figures and other learning sources while studying. Some of them do not pay respect and obedience but they expose their aggressive behaviors to teachers. Still worse, they do not approach their teachers to find out additional knowledge. As for resolutions, students ought to prepare themselves for learning by seeking learning sources while studying. More importantly, they should respect and obey teachers with gentle gestures. After learning activities, they should meet teachers to seek for additional knowledge and new sources of further knowledge.

3. The model of applying principle to promote learning at the secondary level students for the intellectual property development are that prior to learning, they ought to seek for learned figures and new sources of learnings, asking for mercy from them to hand down knowledge to have them absorb it by looking in correct reasons and following their pieces of advice. While learning, they should pay attention to teachers, obey and follow, and enquire the latter when the former do not understand. In addition, the former should seek for the learned figures and other sources of further knowledge.

4. The development of the principles of virtues conducive to growth in promoting secondary level students' learning for the intellectual property development has been

found by learned figures that the target model with every element and every indicator are appropriate and feasible, with the median from 3.50 onward and range between the quartiles not exceeding 1.50.

Keywords: Principle of Four Virtues; To Promote Learning; The Secondary Level Students; The Intellectual Property Development

1. บทนำ

การศึกษาของเด็กไทยที่ผ่านมามีความพยายามในการยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยในแต่ละปี ผลที่ออกมามักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ผลสำรวจสุขภาพอนามัยของเด็กโดยคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2551-2552 โดยสำรวจเด็ก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปฐมวัย อายุ 1-5 ปี จำนวน 3,029 คน และกลุ่มเด็ก อายุ 6-14 ปี จำนวน 5,999 คน จาก 20 จังหวัด ผลการสำรวจด้านเซ็กซ์ปัญหา พบว่า ในช่วง 14 ปีมานี้ ค่าเฉลี่ยระดับเซ็กซ์ปัญหาหรือไอคิวของเด็กไทยไม่ได้เพิ่มขึ้น เหมือนประเทศอื่น โดยเด็กไทย อายุ 6-14 ปี มีระดับเซ็กซ์ปัญหา เท่ากับ 91.4 ซึ่งค่าเฉลี่ยระดับไอคิวปัญหาลดลงเมื่อเด็กอายุมากขึ้น มีเด็กถึงร้อยละ 50 ที่มีระดับเซ็กซ์ปัญหาลดต่ำกว่าเกณฑ์ปกติคือ 80 มีเพียงร้อยละ 11 ที่มีค่าเฉลี่ยระดับเซ็กซ์ปัญหาสูงกว่าปกติ (National News Bureau of Thailand, 2017)

แม้ประเทศไทยจะมีการทุ่มงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโครงการเรียนฟรี

15 ปี รวมถึงโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตรครู 5 ปี) การประเมินวิทยฐานะ ซึ่งทำให้ครูที่มีผลงานดีได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น แต่เหตุใดปัญหาการศึกษาของเด็กไทยยังมีการประเมินว่า อยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งปัญหาด้านการเรียนของเด็กไทยในปัจจุบันอาจวิเคราะห์ได้ว่า มาจากหลายประการ (National News Bureau of Thailand, 2017) ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีผลการเรียนอ่อนลงมาจากความสนใจของตัวเด็กเอง ที่พบว่าเด็กให้ความสนใจเรื่องของเกมและสื่อ เพื่อความบันเทิงมากขึ้น ทำให้ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ลดน้อยลง ทั้งนี้ เนื่องมาจากสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ทุ่มเวลาหาเงิน ทำงาน ใช้เงิน ใช้เทคโนโลยีเลี้ยงดูเด็ก เช่น ซื้อทีวี ซื้อเครื่องเล่นเกมคอมพิวเตอร์ให้ลูกเล่นอยู่บ้าน เพราะคิดว่าดีกว่า ปลอดภัยกว่าที่จะให้ลูกไปเล่นนอกบ้าน ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียต่อพัฒนาการ (National News Bureau of Thailand, 2017)

ปัญหาการศึกษาไทยถูกวิพากษ์วิจารณ์มาตลอดว่า ตกต่ำเสื่อมถอยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ในประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน

หลายประเทศ ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ ไม่กี่ปีประเทศในกลุ่มอาเซียนเหล่านี้ เคยล้ำหลังกว่าไทยมาก อาทิ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย กัมพูชาหรือแม้แต่สิงคโปร์ แต่ปัจจุบันการศึกษาของสิงคโปร์กลับพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี จนมีมาตรฐานดีที่สุดในประเทศหนึ่งของโลก เช่นเดียวกับเวียดนาม มาเลเซีย หรือแม้แต่กัมพูชาที่บัดนี้แข่งขันประเทศไทยไปแล้ว ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนและน่าตกใจจากการจัดอันดับของ World Economic Forum - The Global Information Technology Report 2013 ที่จัดอันดับการศึกษาของไทยรั้งท้ายในอันดับ 8 ของประเทศในอาเซียน ความตกต่ำเสื่อมถอยทางการศึกษาของไทย สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากครูหรืออาจารย์ยังไม่มีคุณภาพที่เพียงพอ ปัญหาความเสื่อมของระบบการศึกษา และปัญหาครูอาจารย์ที่ไร้ประสิทธิภาพ รวมทั้งระบบเส้นสายวิ่งเต้นในวงการศึกษายังทำให้บรรดาเด็กนักเรียนต้องไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน จนเกิดธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาผุดขึ้นเป็นดอกเห็ด

จากสภาพปัญหาตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัย รูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ทั้งนี้เพื่อจะได้นำเสนอผลการวิจัยแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคความด้อยคุณภาพของการศึกษาไทย เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา
2. เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข การนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา
3. เพื่อสร้างรูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา
4. เพื่อพัฒนารูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 60 โรงเรียน ปี พ.ศ. 2558 มีนักเรียนชาย จำนวน 22,195 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 28,701 คน รวมนักเรียนชายและหญิงทั้งสิ้น จำนวน 50,896 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) จำนวน 397 คน (Srisaart, 2002 : 43) โดยใช้วิธี

การสุ่มตัวอย่างตามสะดวกหรือแบบบังเอิญ (Convenience หรือ Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ที่ใช้การวัดเป็นมาตราประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยเกณฑ์การ พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ ค่ามัธยฐานต้องไม่ต่ำกว่า 3.50 และพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ต้องไม่เกิน 1.50 จึงจะถือว่าประเด็น คำถามนั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่ม เป้าหมายด้วยตนเอง และคณะผู้ร่วมวิจัย วิเคราะห์ ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยวิเคราะห์ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์การนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมัธยฐาน (Median) คำนวณจากสูตร (Srisaart, 2002)

4. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามจุดมุ่งหมาย เฉพาะของการวิจัย ดังนี้

1. การนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา โดยภาพรวม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านขณะการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านหลัง การเรียนรู้ และด้านก่อนการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ปัญหา สาเหตุของการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ นักเรียนหลายคน ไม่ได้เตรียมการก่อนการเรียนรู้ ด้วยการแสวงหา ทานผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ในขณะการเรียนรู้ บางคนไม่ให้ความเคารพเชื่อฟัง และแสดงกริยา ก้าวร้าวต่อครูและหลังการเรียนรู้ไม่เข้าพบครู เพื่อที่จะได้ความรู้เพิ่มเติม ส่วนแนวทางแก้ไข คือ นักเรียนควรเตรียมการก่อนการเรียนรู้ ด้วยการแสวงหาแหล่งความรู้ ในขณะการเรียนรู้ ควรเคารพเชื่อฟังด้วยกริยาอ่อนน้อมและหลังการ เรียนรู้ควรเข้าพบครู เพื่อที่จะได้ความรู้เพิ่มเติม และแสวงหาแหล่งความรู้อื่นๆ ต่อไป

3. รูปแบบการนำหลักคุณธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่ง ปัญญา สรุปรูปแบบการนำหลักคุณธรรม 4 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ได้แก่ ก่อนการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหา ทานผู้รู้ และแหล่งความรู้อื่นๆ ขอความเมตตา ทานได้ถ่ายทอดความรู้ให้พร้อม น้อมรับด้วยคิด หาเหตุผลถูกวิธีปฏิบัติตามคำสอนของท่าน ในขณะเรียนรู้ ควรตั้งใจ เคารพเชื่อฟังและ สอบถามท่านเมื่อไม่เข้าใจ และหลังการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหาทานผู้รู้ และแหล่งความรู้ อื่นๆ ต่อไป

4. การพัฒนารูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญาทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญาในครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและน่าสนใจ ควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธธรรม 4 ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา การนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามต่างก็ให้ความสำคัญกับการศึกษาในการที่จะเล่าเรียน เพื่อให้เกิดความรอบรู้และมีความสามารถ ดังจะเห็นได้จากด้านขณะการเรียนรู้ที่นักเรียนต่างก็ให้ความสนใจในการเรียน

และตั้งใจรับฟังการบรรยายของครูผู้สอนอย่างกระตือรือร้น เอาใจใส่รับฟังการถ่ายทอดความรู้โดยนอบน้อม เป็นการน้อมนำพุทธธรรมที่ว่า สัทธัมมัสสวนะ (ฟังสัทธรรม) ไปใช้ในการเรียนรู้โดยอัตโนมัติทำให้ผลการวิจัยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านหลังการเรียนรู้ และด้านก่อนการเรียนรู้ ก็มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นั้นแสดงว่านักเรียนได้ให้ความสนใจในการเรียนอย่างมากเช่นกัน แต่อาจจะมีบางประการที่ทำให้ นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามพุทธธรรม 4 ได้อย่างที่ควรจะเป็น แต่ผลการวิจัยทั้ง 3 ด้านก็อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิศยา โพธิ์สว (Phosuary, 2007) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการนำคำนิยามทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนนำคำนิยามทางพระพุทธศาสนา ด้านการฝึกตน และด้านการฟังตน ไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนราตรีธัญญา (Treetunya, 2000) ได้วิจัยการศึกษาการนำหลักธรรมวิชาพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การนำหลักธรรมวิชาพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียนในระดับมาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่ง

ปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขการนำหลักทฤษฎีธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ด้านก่อนการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1-6 ส่วนมากได้ให้ความสำคัญในการเตรียมตัวที่จะพบกับสิ่งใหม่ๆ ผู้ให้ความรู้ที่มีคุณภาพใหม่ๆ แหล่งความรู้ และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ที่ทันสมัย แต่ปัญหาที่พบก็คือ นักเรียนหลายคนไม่ได้เตรียมการก่อนการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ และเมื่อพบท่านผู้รู้แล้วนักเรียนไม่ได้เข้าไปทำความเคารพขอความเมตตาท่านได้ กรุณาถ่ายทอดความรู้ให้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ในสถานะของโลกยุคปัจจุบันนี้ เป็นยุคที่ต้องแข่งขันกันอย่างหนักหน่วงในทุกๆ วงการ เป็นยุคสมัย ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทันสมัยและไร้พรมแดน หลากๆ คน รวมทั้งนักเรียน นักศึกษาต่างก็มุ่งแสวงหาความรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ตามเว็บไซต์ต่างๆ จนในบางครั้งก็ดูเหมือนจะละเลยครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ไปบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอลัน ชอว์ (Alan Shaw) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หรือทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) ว่า ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเรียนรู้ แต่ความจริงมีมากกว่าการเรียนรู้ เพราะสามารถนำไปใช้ในสถานะการเรียนรู้ในสังคมได้ด้วย ชอว์ ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบและทฤษฎีการเรียนรู้และพัฒนา เขาเชื่อว่าในระบบการศึกษามีความสำคัญต่อเนื่องไปถึงระบบโครงสร้างของสังคม เด็กที่ได้รับการสอนด้วยวิธีให้

อย่างเดียวหรือแบบเดียว จะเสียโอกาสในการพัฒนาในด้านอื่นเช่นเดียวกับสังคม ถ้าหากมีรูปแบบเดียว ก็เสียโอกาสที่จะมีโครงสร้างหรือพัฒนา ไปในด้านอื่นๆ เช่นกัน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบการนำหลักทฤษฎีธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา พบว่า รูปแบบการนำหลักทฤษฎีธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ก่อนการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ขอความเมตตาท่านได้ ถ่ายทอดความรู้ให้พร้อมน้อมรับด้วยคิดหาเหตุผล ถูกวิธีปฏิบัติตามคำสอนของท่าน ในขณะที่เรียนรู้ควรตั้งใจ เคารพเชื่อฟัง และสอบถามท่านเมื่อไม่เข้าใจ และหลังการเรียนรู้ นักเรียนควรแสวงหาท่านผู้รู้และแหล่งความรู้อื่นๆ ต่อไป ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การศึกษาหาความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในศาสตร์ความรู้ต่างๆ จึงจำเป็นอยู่ที่จะต้องได้รับการถ่ายทอดจากผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ เพราะผู้เรียนจะได้ตกผลึกทางปัญญาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซีมัวร์ พาร์เพิร์ต (Seymour Papert) และมิทเชล เรสแนก (Mitchel Resnick) มีความเห็นว่า ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึมคือ ทฤษฎีการศึกษาการเรียนรู้ ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการสร้าง 2 กระบวนการด้วยกัน

สิ่งแรก คือ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตัวเอง ไม่ใช่รับแต่ข้อมูลที่

หลังไหลเข้ามาในสมองของผู้เรียนเท่านั้น โดยความรู้จะเกิดขึ้นจากการแปลความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับ

สิ่งที่สอง คือ กระบวนการการเรียนรู้ จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากกระบวนการนั้น มีความหมายกับผู้เรียนคนนั้น มุ่งการสอน การป้อนความรู้ให้ คิดค้นแต่วิธีที่จะสอนอย่างไรจึงจะได้ผล ซึ่งไม่ใช่วิธีที่เกิดประโยชน์กับเด็ก ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ ที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ และช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปได้ดีขึ้นตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน

ครูควรคิดค้นพัฒนาสิ่งอื่นๆ ด้วย เช่น คิดค้นว่า จะให้โอกาสแก่ผู้เรียนอย่างไรจึงจะให้ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ขึ้นเองได้ ถ้าเราให้ความสนใจเช่นนี้ เราก็จะหาทางพัฒนาและสร้างวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนใหม่ๆ หรือหาวิธีที่จะใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ ให้เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการเรียนแบบใหม่ คือ การสร้างให้ผู้เรียนสร้างโครงสร้างของความรู้ขึ้นเองมีความหมายกับผู้เรียนคนนั้น ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม บอกว่า การจะให้การศึกษากับเด็กขึ้นอยู่กับว่า เรามีความเชื่อว่า ความรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้าหากเราเชื่อว่าความรู้เกิดจากการที่เด็กพยายามจะสร้างความรู้ขึ้นเอง การให้การศึกษาต้องประกอบด้วย การดึงเอาความรู้ที่ออกมาจากเด็ก ด้วยการขอให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ หรือตอบคำถาม ที่จะใช้ความรู้นั้น และให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่จะทำให้เกิดกระบวนการสร้างความรู้ในทางตรงข้ามถ้าเราเชื่อว่าความรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ภายนอก การให้การศึกษาต้อง

ประกอบด้วย การให้ประสบการณ์ที่ถูกต้องกับเด็ก แสดงให้เด็กเห็นถึงวิธีที่ถูกต้องที่จะทำกิจกรรมต่างๆ หรือบอกคำตอบที่ถูกต้องให้กับเด็ก วิธีนี้คือ การศึกษาในสมัยก่อนนั่นเอง

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนารูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า หลักพุทธธรรม 4 ประกอบด้วย สัมปยุตสังเสวะ (คบสัตบุรุษ) สัทธัมมัสสวนะ (ฟังสัทธรรม) โยนิโสมนสิการ (ไตรตรองธรรม) และธัมมานุธัมมปฏิบัติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม) เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปใช้กับการเรียนรู้และสามารถที่จะพัฒนาทั้งผู้เรียนรู้ และรูปแบบในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ผู้ทรงคุณวุฒิจึงมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมและผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านก่อนการเรียนรู้ ด้านขณะการเรียนรู้และด้านหลังการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฉันทนา จันทรบรรจง (Chanbanchong, 1998) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบหมายถึง แบบจำลองที่เป็นตัวแทน (Representation) หรือแผนแบบ (Design) ของระบบสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการ

พัฒนาหรือจัดสร้างขึ้นให้มีขนาดย่อส่วนจากของจริงที่มีขนาดใหญ่หรือมีขนาดขยายใหญ่มากกว่าขนาดจริง ซึ่งเล็กหรือไม่อาจมองเห็นด้วยตาเปล่า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงลักษณะรายละเอียดแสดงความคิด (Concept) หลักการหรือการทำงานของส่วนต่างๆ และเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างส่วนประกอบย่อยแต่ละส่วนของระบบกล่าวได้ว่า รูปแบบเป็นการจำลองภาพในอุดมคติ เพื่อนำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรม โดยจัดวางแบบแผนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ทั้งนี้โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบ (Fact Findings) ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ จึงได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า การนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ควรจะได้รักษาสิ่งที่ดีนี้ไว้และหาแนวทางสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้นำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น โดยวิธีการการอบรมให้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม

เป็นอย่างดีเพื่อที่นักเรียนจะได้ซึมซับรับเอาหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในอันที่จะถึงความเจริญงอกงามแห่งปัญญาในระดับมากที่สุดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ด้านการเรียนรู้

1. สัปปุริสสังเสวะ (คบสัตบุรุษ)

นักเรียนควรเพิ่มวิริยะและอุตสาหะในเตรียมการก่อนการเรียนรู้ ด้วยการแสวงหาครูและท่านผู้รู้ขอความเมตตาท่านได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ให้และแหล่งความรู้อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางเทคโนโลยีและสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ยิ่งๆ ขึ้นไป

2. สัทธัมมัสสวนะ (ฟังสัทธรรม)

นักเรียนควรเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ด้วยจิตจดจ่อเอาใจใส่รับฟังการถ่ายทอดความรู้ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา

3. โยนิโสมนสิการ (ไตร่ตรองธรรม)

นักเรียน ควรเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ที่จะน้อมรับการให้ความรู้ของครูและท่านผู้รู้ไว้ในใจโดยแยบคาย และจะคิดหาเหตุผลถุฏวิธีโดยไม่เอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่

4. ธัมมานุฉินมปฏิบัติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม)

นักเรียนควรเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ที่จะศึกษาให้มีความรู้ดีและปฏิบัติตามคำสอนของครูและท่านผู้รู้ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์อย่างสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมาพร้อมนำข้อบกพร่องมาแก้ไข

ด้านขณะการเรียนรู้

1. สัปปุริสสังเสวะ (คบสัตบุรุษ)

ขณะที่ครูกำลังทำการสอนหรือถ่ายทอดความรู้

นักเรียนควรเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ และสอบถามท่านเมื่อไม่เข้าใจหรือมีปัญหาในการเรียนด้วยความเคารพเชื่อฟังไม่แสดงกริยาก้าวร้าวต่อท่าน

2. สัทธัมมัสสนะ (ฟังสัทธรรม) ขณะที่ครูกำลังทำการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ นักเรียนควรเรียนรู้ด้วยจิตจดจ่อเอาใจใส่รับฟังการถ่ายทอดความรู้ โดยนอบน้อมให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่

3. โยนิโสมนสิการ (ไตร่ตรองธรรม) ขณะที่ครูกำลังทำการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ นักเรียนควรพิจารณาไตร่ตรองไว้ในใจโดยแยบคาย และคิดหาเหตุผลถุวิธี โดยไม่เอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา

4. อัมมานุสุมปฏิปัตติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม) ขณะที่ครูกำลังทำการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ นักเรียนควรปฏิบัติตามคำสอนให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์อย่างสมเหตุสมผลและศึกษาให้มีความรู้ดี แล้วลงมือปฏิบัติพร้อมนำข้อบกพร่องมาแก้ไข

ด้านหลังการเรียนรู้

1. สัปปริสสังเสวะ (คบสัตบุรุษ) หลังการเรียนรู้ นักเรียน ควรเข้าพบครูเพื่อที่จะได้ความรู้เพิ่มเติม และควรแสวงหาแหล่งความรู้อื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา

2. สัทธัมมัสสนะ (ฟังสัทธรรม) นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยจิตจดจ่อและเอาใจใส่ด้วยความเคารพนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยเอาใจใส่รับฟังการถ่ายทอดความรู้โดยนอบน้อม

3. โยนิโสมนสิการ (ไตร่ตรองธรรม) นักเรียนควรน้อมรับการให้ความรู้ของท่านผู้รู้ไว้ในใจโดยแยบคาย และคิดหาเหตุผลถุวิธี โดยไม่เอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่

4. อัมมานุสุมปฏิปัตติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม) นักเรียนควรปฏิบัติตามคำสอนของครูและท่านผู้รู้ ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์อย่างสมเหตุสมผลพร้อมนำข้อบกพร่องมาแก้ไข

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า การนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา โดยภาพรวมมีทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านก่อนการเรียนรู้ ด้านขณะการเรียนรู้ และด้านหลังการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จึงควรที่จะวิจัยกลยุทธ์ในการพัฒนาและส่งเสริมการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระดับการศึกษา

3.2 จากการลงภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ พบว่า อาจมีสิ่งอื่น ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการนำหลักพุทธธรรม 4 ไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา เช่น นโยบายของรัฐบาล สมรรถนะของนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรปัจจัยภายนอกอื่นๆ ด้วย

References

- Chanbanchong, C. (1998). *Desirable Patterns in Educational Administration for Disabled Children in Lower Northern Provinces : a Study of Delphi Technique*. Phitsanulok : Naresuan University.
- National News Bureau of Thailand. (2017). *The Problem of the Study of the Thai Children*. <http://education.kapook.com/view17424.html>. (Accessed 14 March 2017).
- Phosuay, A. (2007). A Study of Buddhist Values Applied in Daily Life of Ninth Grade Students, Bangkok Metropolis. *Master of Education Thesis*. Graduate School : Chulalongkorn University.
- Srisaart, B. (2002). *Preliminary Research*. 6th Edition. Bangkok : Suweeriyasan.
- Treetunya, N. (2000). A Study of an Application of the Principles of Buddhism to Applied in Situations Related to the Daily Life of Mathayom 6 Students In Chaiphum. *Thesis Studies The Master*. Graduate School : KhonKaen University.